

Espais

Creació L'artista valencià va tenir una influència decisiva amb els seus dibuixos i escultures; una mostra permanent recull i explica la seva obra

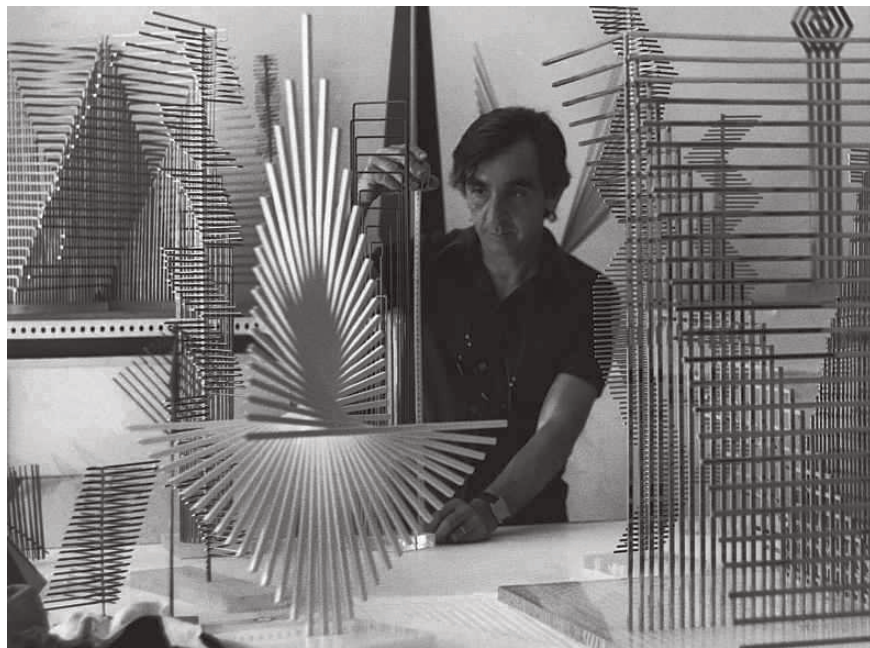
Taller Alfaro: el com i l'on d'un escultor

DANIEL GIRALT-MIRACLE

El segle XX ha estat fèrtil en la creació escultòrica i ens ha permès veure com l'estatuària s'obria a camps experimentals que assimilaven el llenguatge del cubisme, del constructivisme geomètric, del normativisme, del conceptua-

lisme, indagant nous territoris que anaven més enllà dels arquetipus considerats propis de l'escultura, i incorporaven plantejaments espacials i recursos materials desvinculats de la tradició.

En aquest replantejament de l'escultura, per mi Andreu Alfaro (València, 1929-2012) ha estat una figura remarcable. Alfaro s'inicià en la pràctica artística als anys cinquanta quan entrà en contacte amb el Grup Parpalló, un col·lectiu

poc estudiat fins ara però que va ser decisiu en la cultura valenciana d'aquella dècada pels camins d'exploració de l'art que inicià, que derivarien en l'art òptic i cinètic. D'aquell col·lectiu en van sortir figures tan destacades com Salvador Soria, Eusebi Sempere i Doro Balaguer, entre d'altres, que van renovar totalment els llenguatges artístics del seu temps, els uns des de la pintura, i els altres des de l'escultura. Però probablement l'artista que seguí una trajectòria més coherent en la recerca de l'espai i de noves formes constructives i en la incorporació de materials alternatius va ser Andreu Alfaro que, conscient que l'art havia quedat endarrerit respecte de l'evolució de la societat, buscà noves fórmules, tant en l'aspecte tècnic, com en l'estètic, i nous

escenaris on exhibir-les a la ciutat moderna.

El constructivisme de Pevsner, les formes de Brancusi i els plans retallats de Juli González van ser el referents d'Andreu Alfaro, que acabà desenvolupant unes estructures de base geomètrica que inicialment eren molt elementals però que amb el pas del temps van adquirir més complexitat, fins a desplegar una gran varietat de formes en l'espai que amb els mínims recursos buscaven la màxima expressivitat i que en una primera etapa realitzà amb uns perfils metàl·lics d'acer inoxidable o de filferro i planxes de llautó retallades, tot i que més tard també va incorporar el ferro, l'alumini, els marbres, la fusta i el metacrilat. Encara que, com el mateix Alfaro va declarar en diferents ocasions, l'origen conceptual de la seva obra cal buscar-lo en el dibuix. La línia recta, la corba i les seves interseccions generen volums que es transformen en peces escultòriques, tant si es val de formes geomètriques com orgàniques.

Andreu Alfaro va morir

A l'esquerra, 'Afrodita III', 1989. Marbre rosa de Portugal

A baix, 'Rostre', 1992. Acer corten

A la dreta, 'Bettina Brentano', 1988. Ferro pintat

al desembre de l'any 2012, deixant enrere una trajectòria artística de més seixanta anys i moltes obres, escampades als museus d'arreu del món, a l'espai urbà de les nostres ciutats i també al seu taller de Godella, a només 12 km de València, on va decidir construir una nau industrial de 1.500 m², de clares línies racionalistes, dissenyada pel mateix escultor en col·laboració amb l'arquitecte Emili Giménez, per tal de poder satisfer totes les seves necessitats, ja que en hi distribuï els àmbits on poder treballar els diferents materials que solia utilitzar (els metalls, els marbres, les superfícies laminades, la fusta, etcètera) de manera que pogués anar de l'un a l'altre sense solució de continuïtat.

Atresorar al llarg de la vida

Les obres que van quedar en aquest espai són aquelles en les quals estava treballant i també les que més s'estimava, que havia anat atresorant al llarg de la vida. I és precisament una selecció d'aquesta col·lecció la que Andreu, Carles i Anna Alfaro, els fills de l'escultor, han volgut exposar de manera

permanent al Taller Alfaro, en una actuació que no només pretén exhibir una setantena de peces, entre escultures i també dibuixos, sinó que al mateix temps vol mantenir-les juntes amb caràcter únic i indissoluble per preservar la memòria de l'artista i divulgar la seva obra entre les noves genera-

La selecció mostra una obra plural, producte de diferents ruptures i canvis, de gran força expressiva i poètica

cions. I per fer-ho han triat el millor lloc possible, l'espai que ell mateix va concebre, on tots aquells que ho vulguin podran saber on i com treballava Andreu Alfaro i també apropar-se a la seva obra, que es presenta en un espai neutre, blanc, il·luminat per la llum que hi penetra zenitalment, perquè no té finestres per tal que res en distregui la contemplació.

La selecció de les peces que s'exposen l'han realitzada els fills d'Alfaro en col·laboració amb diversos amics personals de l'artista, que tot i tenir professions i sensibilitats diferents han treballat tenint molt present les indicacions del mateix escultor i les seves preferències per a oferir una visió de conjunt de la seva trajectòria. I el resultat és un discurs absolutament coherent que inclou des de les

primeres obres de petit format fins a les escultures de gran format i urbanes, és a dir, planxes retallades, elements modulats, generatius, geometries variables, figures lineals, peces de la sèrie *Homenatge a Goethe...*, una tria que permet constatar que la trajectòria d'Alfaro no es caracteritza per la uniformitat, que la seva obra és plural, producte de les diferents ruptures i canvis que l'escultor va fer al llarg del camí, i que es distingeix per la força expressiva i per una poètica, que en ocasions resulta quasi eròtica.

És recomanable, doncs, visitar el Taller Alfaro, on els estudiosos també podran accedir al seu arxiu i biblioteca, per conèixer com treballava aquest artista decisiu, que va obrir múltiples camins en l'experimentació artística, per apropar-se a aquest fons que la família preserva i, sobretot, per entendre la rigorosa aportació que Andreu Alfaro va fer a l'escultura del segle XX. |

Taller Alfaro

Fusters, 13
Polígon d'Obradors
46110 Godella
València
Tel. 963-160-364
www.andreualfaro.com

A la imatge superior de la plana anterior, Andreu Alfaro en una imatge del 1976

Estiu nuclear

EUGÈNIA BROGGI

3. Tots els pijos del món

KIKO AMAT

—Oh, Calella, perla de l'Empordà, bastió del pijo de la Bonanova, obre'm les teves portes (encara que siguin les de servei)!

—Pots deixar de cridar, tros de beneit?

Retorn a Calella, terra somiada per mi. Estic de broma a la terrassa, i la meua dona ataronjada prova de fer-me callar pessigant el meu penjant bíceps de sota. Déu, quants pijos que hi ha a Calella. Diria que a l'agost són aquí *tots els pijos del món*, regnant a força de portatalonaris i superioritat numèrica.

Fa cinc minuts va parar davant meu un Lexus mida Estel de la Mort que va expulsar quatre airo-ses nimfes seguides per un petimetre amb camisa rosa, birra en mà. Si arriben a caminar a càmera lenta hauria estat un vídeo d'Enrique Iglesias. Allà, atònit, agafat als meus dos nens ceris, holocaustica desolació en el meu compte bancari, em vaig preguntar, alçant el puny al cel: "Per què no sóc tu, oh privilegiat figurí engiponat de colors pastel, eh? Per què no sóc tu?"

Uns segons abans, el meu fill petit m'havia deixat anar:

—Papa, tu ets negre?

Resulta que el seu germà i mare són també pèl-roigs, la qual cosa em converteix en minoria ètnica familiar. Els pijos fan el mateix: el seu entorn homogeni els força a assumir uniformitat còsmica. És una perspectiva del món més deforme que el pòster de *King Kong*.

—Doncs esclar: la propietat clau del pijo és ignorar la seva condició—. m'clareix Taronja.

Penso en *Seven*, quan Mills li etziba a l'assassí: "Imagina't que estàs masturbant-te sobre els teus propis excrements i de sobte penses: 'Collons, és increïble com de guillat que estic!'" Em pregunto si els llobatons de Sant Gervasi, mentre es morregen i agafen atroces turques de Red Bull amb vodka a la platja del Canadell a les 23h, es diuen: "Collons, que pijo sóc, Borja Luis!"

—Agafa la tovallola i torna ara mateix, collons!

Aquest era el veí de l'apartament contigu renyant via mòbil el seu fill púber, que a les 5h de la matinada es troba encara a l'esmentada platja, comatós i magrejant bastament els mugrons de qual-sevol Tita o Piluca (o totes dues).

No sé per quins set sous tanta hostilitat, en qual-sevol cas. Què li pot passar al seu fill al Canadell? Que el devori un Lacoste?

Torno al llit i escolto el cadet mamat sanglotant per telèfon. Els pijos també ploren, segons sembla. Com nosaltres, però per diferents motius.

Al costat d'aquestes línies, 'L'avenir (b)', 1984. Ferro pintat

